

SVOBODA

SLAVONIC LIBERTY EDITION

Časopis dl'a gr. kat. ruskoho naroda v Ameryki i organ „Ruskoho Narodnoho Sojuza“.

Rok XVII. New York, Četver 25 Februara, 1909. Číslo 7.

Vol. XVII. New York, N. Y. Thursday, February 25, 1909. No. 7.

OD HOLOVNOHO ORGANIZATORA „R. N. SOJUZA“.

Do vidomosti vsim Vp. pp. mistcevm Organizatoram
R. N. Sojuza v Amerykii!

Na tom to mistci podaju do zahal'noj vidomosti vsim Vp. pp. mistcevm Organizatoram, aby na buduće bezuslovno notuvali na kartkach, kotri prisilajut do mene, čislo vidd'ilu, dl'a kotroho pracujut, jak takož aby ne prysilali kartok ješče pered formal'nym priňatím z'organizovanoho kandydata do svoho vidd'ilu.

Zarovnož zvertaju sja z zazyvom do Vp. uriadnikov tych vidd'ilov, u kotrych doteper ješče ne najšov sja nikto, kto by potrudiv sja dl'a dobra i rozvoju našoj slavnoj organizacii, aby sejčas zholosili sja do mene po informacii i instrukcii vehod'ači v kruh d'ilaňa mistcevyh organizatorov.

MICHAEL BIELA
hol. organizator „R. N. S.“

Holos l'ubovy do svojej rodiny.

„Sterezenoho Boh stereže“ hovorit naše stare prislavie. I rozumnyj čolovik zmahaje sja vsimy silami uniknuti nebezpečestva, usiluje sja obezpečiti sebe i svoj majetok pered nepredvidženymi nesčastnymi pripadkami. Tot čolovik buduje ohnetrevali budovy, aby ochoroniti sja pered požarom. On zakladaže sil'ni zamki, kasy, kolodki, aby zabezpečiti sebe pered zlod'iem. On žive rozumno i vedl'a vskazovok l'ikarov, aby obezpečiti sebe pered neduhoju (chvorotoju). Koli pomimo toho vse takoj trafl'ajut sja nesčastni vypadki, to rozumnyj čolovik staraje sja ich obmežiti, zdaviti, peremohči abo prinajmeňše ich nasl'idki oslabiti dl'a sebe, aby oni ne vychodili taki strašni. I on organizuje ohnevi storoži protiv ohňu, aby toti hasili, abo bodaj ne dali rozširati sja požaru; l'ikarska pomoč maje zderžovati i peremahati chvorotu i pošesti, i t. d.

Ale toti sredstva ne vsiudy dadut sja priminiti. Ne vsiudy vystarčit lem same ominaňe nebezpečestva.

Sut' taki nebezpečnosti, jakich ne v sil'i nikoli ominuti abo poboroti. Takim nebezpečestvom je smert'.

Koli otož toho nebezpečestva ne možna ani ominuti ani zdaviti, to čolovik musit hl'adati za inšimi sredstvami, aby buv prihotovanyj zaokryti zapod'ianu škodu.

Protiv smerti nit l'ikarstva, i či dnes, či zavtra každyj iz nas musit popraščati sja z tym svitom. I ješče polovina neščastja, nakoli on sam, koli jeho smert' ne odobie sja na žitiu druhich. Ale koli čolovik maje familiju, kotra žive iz praci jeho ruk, koli ona smotrit na neho, jak na žerelo svoho žitia, to tohdy uže cilkom inače. Z chvileju jeho smerti čila jeho rodina vsi toti, kotri buli primušeni žiti iz jeho zarobku ostajut bezpomočni, bezaščitni, ostajut bez sredstv do žitia, ostajut nuždarami zasudženymi na holodovu smert'. Pol bidy ješče, koli oni najdut dal'šu rodinu, kotra ich prihorne i nakormit laskavym chl'ibom. Horkij tot laskavyj chl'ib, i choč jak — tak ne daš umerti holodovuju smertiu. Ale koli take pritrafit sja tut, na čužini, daleko od svoich, daleko od rodiny?.. Tut ne podasť takim nikto kusnika chl'iba, tut nikto ne spomože, nikto ne zastupit sja za nesčastnym.

Moh by — skaže dakto — takij čolovik ščaditi (šparovati), aby na vypadok jeho smerti, jeho rodina mohla najti peršu pomoč v tych zaoščadženych hroščach. Ie oščadnosť najčastijše nedovodit do cily. Jak by čolovik choťiv stol'ko zašparovati, aby na vypa-

dok požaru svojej chiži moh zakryti totu škodu, to oščadnosť chiba jemu ne mnoho pomože, jak požar traftit sja tohdy, koli on ščo ino lem počav skladati i vel'mi malo ješče zloživ.

Otož namisto ščaditi na taku cil', pridumali l'ude inšij sposob. Oni založili taki tovarystva i organizacii, v kotrych, ktosj inšij, ktosj druhij deržit dl'a nich hroši na zaokryťe tych nepredvidženych vypadkov i škod, d'ilo jasne, že za jakojusj vynahorodoju. Je to asekuracia. Ona pol'ahaje na tom, ščo čerez vspol'ni neveliki vkladki velikoho čisla l'udej zbirajut sja potrebni kapitaly dl'a pokryťa škod, jaki od času do času pritrafl'ajut sja poodinokim členam. Je to, tak by skazati rožd'ileňe jakohosj neznanoho ješče nesčast'a na bol'še čislo osob, aby tym sposobom poratovati dotkneni nesčast'em odinici. Značeňe takoho obezpečěňa pol'ahaje holovno v tom, ščo ono v nahlych i nepredvidženych potrebach ne daje čolovikovi marno zahinuti ale jeho ratuje, zapomahaje.

Do najšlachotnijšich pomyslov l'udskih musimo bezperečno začisliti obezpečěne na život. Vak pri vších inšich rodach obezpečěň dbaje čolovik holovno pro sebe, pro svoj majetok, pro svoj dobrobyt, tak znov obezpečujuči asekurujuči svoj vlastnyj život, on dbaje pro dobro svojej rodiny. Lem' pro ňu on choče zabezpečiti sja na vypadok svojej smerti, lem dl'a svojej rodiny on odkladaže časť svoho dochodu, koli platit misiačni vkladki do asekuracii. Odmovl'ajuči sobi časom i prijatnostej a plat'ači asekuraciju on nabiraje sja pevnosti, že po jeho smerti jeho najbližša rodina ne bude primušena prost'ahati ruku rady Christa, ale najde peršu pomoč, najde perši sredstva do žit'a. I tak on choč mertvyj, choč iz za hroba, bude vse takoj dobrod'iom svoich najbližšich. I lem lehkodešnyj čolovik, kotryj žive bez dumki, jak skot iz dňa na deň i ne dūmaję cilkom pro budúcnost' svojej familii, abo samol'ub (egoist), kotromu sud'ba (osud) rodiny je cilkom rovnodušna (lahostajna), abo nakonec čolovik cilkom temnyj i neprošviščenij — lem takij ne staraje sja obezpečiti dol'i svojej rodiny.

Iz meži vsich nebezpečnostej najstrašnijšoju je smert'. Ona jedna je pevná, ona jedna ne perebiraje, ale kosit i zabiraje tak nemoščnych, starcov, kal'ik (merzakov), jak i d'itej i l'udej v povnom rozcvitu života. I tym ona strašnijša, ščo rečinec (termin) jeji prichodu je ne znanyj čoloviku i niakij rachmistr jeho ne hoden občisliti. Ona prijde, zabere čolovika, a jeho rodina ostane na ledu.

Dekotri vse takoj hovoriat, ščo l'ipše je skladati hroši na procent, jak zabezpečiti sebe v asekuracii. Takij mudrec sejčas i občislit. ščo po tol'ko a tol'ko rokach on taku a taku sumu zašparuje. „Šparovati“, a obezpečati sja na život, sut' to dva poňatia cilkom rovni ščo do svoho jestestva, ale duže rozlični ščo do svoich nasl'idkov. Kto skladaje hroši do šparkasy, može osiahnuti svoju cil' po dovlich, dovlich rokach, maje sja rozumiti, nakoli on bude zdorovyj i nakoli bude žiti i zmože šparovati. Kto ale pristupaje do asekuracijnoho tovarystva, do organizacii, tot osiahaje svoju cil' sejčas, jak lem dostane do ruk hramotu (diplom). Najl'ipše to poznati iz prikladu. Dvoč l'udej v trijciatom roku svoho života počinaže šparovati. Jeden iz nich skladaje po 100 dol. ročno na procent, druhij-že vpisav sja do asekuracijnoj organizacii. Peršij, kotryj skladaje na „procent“ maje po 5 rokach 633.30 dol. zašparovanyh, jaki dostaje jeho familia na vypadok jeho smerti. Druhij, kotryj vpisav sja do asekuracijnoj organizacii za piat' rokov zaplativ — rachujuči po \$15.00 na rok — vseho lem okolo \$75.00, a jeho familia dostane \$1000.00. Fa-

milij peršoho čolovika ješče jako-tako, nakoli tot umre, doperva po 5 rokach. Ale, jak skazano vysše, smert' ne daš sja občisliti. I ot dajme na to, toti oba muži umirajut' uže po 6 misiachach. Peršij iz nich ostavl'aje familii lem 60 dol. — Otož, jak hovoriat — za mnoho aby umerati z holodu, a trochi za malo, aby žiti. Familia po druhom čoloviku dostaje cilyh 1000.00 dol. i je vpovňi zabezpečěna od nuždy i holodu. I tut cilkom jasno vychodit, kotryj iz nich l'ipše zaobezpečiv sja, kotryj l'ipše podbav pro budúcnost' svojej familii.

Nihde, v niakom druhom kraju na svit'i smert' ne zabiraje stol'ko žertv, jak tut v Ameryki. Nihde, v niakom druhom kraju na svit'i ona ne prichodit tak nespod'ivano, ne čihaje na svoi žertvy iz každoho kutika, iz každoho zakrutu ulici, na každoj kari, v každoj šapi, jak tut v Ameryki. I jak že nazvati takoho otca rodiny, takoho čolovika, ščo pro vse toje, bajdužno machaje rukuju, bajdužno smotrit na budúcnost' i na dol'u svojej najbližšoj rodiny. Či takij čolovik ne schodit do riadu skota, či takoho možna nazvati vzaľal'i čolovikom?...

N'i! N'ikoli!

Amerikaňska Rusj maje svoju organizaciju, v kotroj najde vsi toti korysti i vyhody, pro jaki bula besida vysše. My majemo svoju organizaciju, kotra utol'aje slezy vdovam i sirotam, kotra perebiraje na sebe obov'язok pomeršoho otca rodiny, kotra daje chl'ib sirotam i vdovam.

Či vy jeste jeji členom?

Ješli ňi, to proščo ňi? Či slezy vdov i sirot, jakich nedhali muži ostavili žebrakami ne dosyt' holosno do vas vzyvajut:

„Vstupajte do R. N. Sojuza!“

Či naša sovist' (sumeňe) nezvorušiť sja, či l'ubov do svoich najbližšich ne šepče vami neprestanno do ucha:

„Vstupajte do R. N. Sojuza!“

C'i ne čujete v cerkvi slov: „Koliž kto pro svoich nepomyšl'aje, tot odmetaje sja viry i horšij od nevinnoho“ (Posl. Ap. Pavla k Timoft.) i či slova toti ne vzyvajut vas podbati pro sud'bu svojej familii, podbati pro ich budúcnost', i posluchati zažyvu:

„Vstupajte do R. N. Sojuza!“

Sojuz to odinoka ščiro-ruska gr.-kat. organizacia. Každyj Rusyn povinen buti členom R. N. Sojuza! Vsi jak jeden povinni vpisovati sja v členy R. N. Sojuza!

Lem v jednom misiachu a to, v januare t. r. pristupilo do R. N. Sojuza 592 novyoh členov.

Stajuči členom, damo dokaz, l'ubovy do svoich rodnych, do svojej familii, damo dokaz našoj kul'turnosti.

„Vstupajte do R. N. Sojuza!“

UŽE VYJSLO PERŠE ČÍSLO CERKOVNOJ GAZETY
„DUŠPASTYR“.

Ročna predplata vynosit lem \$1.25.

Za redakciu odpovidaje o. P. Poňatišin, i na nizše podanu adresu prositsja posilati vsiaki dopisy i visty iz žizni gr. kat. hromad (parafij).

Predplatu prosit sja posilati na ruki o. A. Ulic-koho, 76 Grand St. Jersey City, N. J. Adresa redak-cijna hlasit: Rev. P. Poniatskyn, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

„Svoboda“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
284 Hudson St., New York, N. Y.
Published by
Little Russian Nat'l Union of
America.
Established 1893.

Rev. P. Poniatyshyn,
Superintendent.
411 Washington Ave.
Elizabeth, N. J.
Andrew Gela, editor.
Box 76, Jersey City, N. J.
K. Kirczow, manager.
184 Hudson Str., New York, N. Y.
Terms: Two dollars a year.

Entered as second-class matter
September 2, 1908 at the Post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

Advertising rates furnished on
application.

„SVOBODA“

gazeta dl'a ruskoho narodu v A-
meryke i organ „R. N. Sojuza“,
vychodit každoho tiždňa v čtvrt
i stoit:

na 12 misijaciv\$2.00
na 6 misijaciv\$1.00

Hroši treba posylati v registro-
vanom pismi, aby čerez expreso-
vyj, aby počtovyj money-order.
Money-order, toje totu kartku,
kotru dostanete od počtara aby a-
genta na express offisu, zašlijte
nam, bo bez toho my ne možemo
hrošej dostať.

Platiti za gazetú treba vse na-
pered.

Adres:
„SVOBODA“
284 Hudson St., New York, N. Y.
Telephon 7074 Spring.

Kto choče, aby zminyti jeho ad-
res, maje podati nam, okrem no-
voho, takož svoj staryj adres.

OTVERTYJ LIST Uhrinovi i Žatkovičovi.

Čtenyj Brat Predseda „Sojedinenia“ John Uhrin!

Samo perše pišu vam, že
to už je haňba i smich
s tymi vašimi novinami a
i s tymi dopisami v „A.
R. Viestniku“. Takomu čo-
loviku, kotryj maje ješče
dejake christianske čuv-
stvo (cit), to škoda toti
noviny i do ruki vzjati, bo
tam čolovik nič nenaučit
sja lem zopsuje sja, a po-
tom zbalamučenyj ani sam
ne znaje ščo maje robiti.
Brat Uhrin! Vy sami do-
bre znajete, že ono tak je.
Pan Žatkovič piše; že tym
Rusynam, ščo pojšli na
schizmu, to je episkop Or-
tynsky vinovaty. Prošu vas
Brate Uhrin, to je neprav-
da i lož! Tomu je vinova-
ty nikto druhij lem pan
Žatkovič. A jesli vy skaže-
te že nit, tak ja vam po-
šlu 2 aby 3 čisla pravos-
lavnych novín „Sviet“ a z
toho doznavate sja, že či
„Viestnik“ „Svietovi“ ne je
brat. Povim vam, že a i
rodnyj brat! Meži tymi
dvoma novinami je lem
jedna ta mala rozluka, že
„Viestnik“ ne chvalit Pla-
tona (t. j. caroslavneho
biskupa. Red.), a „Sviet“
ne choče znati Rinskoho
Otea. A to je vse! Episko-
pa Ortynskoho tak samo
napadaže „Sviet“ jak i
„Viestnik“. A prošu sja

vas Brate Uhrin, že proščo
ono tak je?! Bo ja virte
meňi toho neznaju i nemo-
žu pochopiti!

Ja takož uhro-rusyn, ale
meži galicianom a meži
uhro-rusyn ne vidžu i ne-
znaju njakoj najmenšoj roz-
luki. Ani u Katechizmu, ani
u Bohoslužbeniu ani u Tipi-
ku ani u žadnych cerkov-
nych knihach nit meži na-
mi a galicianami rozluki,
ba naprotiv (naopak) oni
suť l'ipši Rusyni jak my,
bo oni majut svoi prosvit-
ni instituciji, t. j. drukarni
na cerkovni i na svitski
knihy. Majut svoi ruski
čital'ni u každom valali
(sel'i); a my ščo majemo?
Nič! Totu jednu ungvarsku
„Nauku“ a i to lem taka
jak haluška. A druha „Ne-
gyilya“, ale tota už ne je
ruskoho čuvstva. A reštu
ščo majemo svoho rusko-
ho? Cilkom z hola nič! Suť
Magyar Alam Iskoli a i
magyar tanyitovoch (učitel'ov),
jakim buv a i Han-
čin koli tut prijšov do
Ameryki. On to ruski kni-
žki kazav vymetati iz školy
v Bradenvilu, a koli tomu
ne je pravda, to Brat Žat-
kovič ciganit, bo ja toto
čitav u „Viestniku“ a i
možu z tym proukazati sja.
A teper už stav sja takim
Rusynom! A to jak mohlo
zajti, že tak skoro peremi-
niv sja?

Druhij takij Rusyn o.
Keeskes. Lem sja jeho opi-
tajte, že jak on spivav v
Ujhel'u; či „Blahoslovenno
carstvo“, či „Aldot az atya
es fiju“? Tretij takij Rusyn
o Stecovič, a i bol'sa časť
munkačovskich duchovni-
kov, to suť čistokrovni
maďari, a tut v Ameryki
dl'a biznisu porobili sja
Rusynami i „zaščitnikami“
uhro-ruskoho naroda.

Ščo sja tyčit besidy, na-
ričia galicijskich duchovni-
kov, že oni ne hovoriat
„svjatyj“ ale „sjviatyj“, ta
to je ich materinska besida.
U zemplinskoj stolicy,
je takich mnoho duchovni-
kov a osobenno (zvlaštne)
u nižnom zemplinsku, že
koli hovoriat kazaň, to
jak ne po maďarski, ta
čisto po slovenski lem ne
po ruski. Ja to čuv na
svoi vlastni ucha, a koli
by vy požadali, že kotri,
tak a i povim ich imena.

Tak otož možete vid'iti,
jaki pojedni duchovníci u-
hro-ruski, že vsiakimi suť
lem ne Rusynami, až tut
sja z nich taki Rusyni po-
robili na ruskich mozo-
l'ach. Tak teper vam pišu,
že z Žatkovičových dopisov
a i rozumu nikto ne vyj-
de. Tut palit a tut hasit.
Vol'iv by pisati čisto ot-
verto, že: pod'me na schiz-
mu, aby sobi žadajmo čis-
to maďarskoho „pišpeka“
(to pravi oni žadajut, ale
dostanut tohdy jak rak
svisne. Pozn. skladača), —
aby tak my znali de on
nas tahaje.

Žatkovič piše, že S. S.
Ortynsky ne je naš E-
piskop ale ukrajski, a my
že dostaneme uhro-ruskoho
episkopa. To je lem Žat-
kovičove šalenstvo i ohlu-

povaňe uhro-ruskoho nara-
da. On dumaje, že Rim
každomu greko-katolikovi
pošle druhoho episkopa.
Choc by dajak vyprosila
maďarska vlada od Rimu
pro uhro-rusynov episkopa,
ale to každý može dobre
znati, že lem maďara. A
taky už tut buv o. Hodo-
bay, to ste jemu nadavali
do žandarmoch, Andraš Ba-
čikoch, ta každý ješče o
tom pamiataje. Vy chočete
aby buv lem munkačita,
bo jak priašovčan to už
nedobryj, a to proto že
Žatkovič pochodit z ungvar-
skej diecezii. Jesli otož tak,
to priašovski duchovníci
takož majut pravo žadati
sobi svoho episkopa! A po-
tom duchovníci pod'il'at
sja na stolicy; budú Zem-
plinčane, Šariščane, Ung-
varčane, Beregčane i t. d.,
jednim slovom, z každoj
stolicy budú choťiti svoho
episkopa. Ale sam zdorovyj
rozum kaže, že tak nikda
ne može buti, to lem u
Žatkovičovej „vel'kovlasoj“
holovi tak sja vidit ale Rim
to nikoli ne može zrobiti i
ne zrobit. „Sviet“ vam už
pisav, že koli chočete otria-
sti sja Ortynskoho, tak po-
stavte sja chlopami. A Vy
Brate Žatkovič vse lem l'u-
dej balamutite, i na žal'
suť ješče taki zatepneni
l'ude, ščo Vam viriat', a
tak uhro-ruskij narod d'ili-
te na partii. Tam de by
mohla buti jedna krasna
cerkov, tam je 2 oby 3 ta-
ki jak havzi i to v dov-
hach po ucha. A vsemu to-
mu je pričina „Viestnik“ a
i Žatkovič; a brat Uhrin
pri tom je lem pril'ipok. On
vol'iv by pasti toto stado
kotre davno pas, ale ne to-
to duševne stado, bo on
ku tomu ne maje najmeň-
šoho pochopu (poňatia).
Žatkovič piše u kalendaru
o l'ubovi. Ja toto znaju a
i bez Žatkovičovej nauki a
i každý pravdivyj christi-
nin maje a i povinen zna-
ti, že ščo to je l'ubov (ale
tota Žatkovičova l'ubov ja-
ku on holosit od pravdivoj
l'ubvy christianskoj, je vel'-
mi daleko. Pozn. Red.), no
brat Žatkovič toj zapovidy
ne duže prideržuje sja. Bra-
tu Uhrinovi ne čuduju sja,
bo on ne mav koli kate-
chizmu učiti sja bo buv pa-
styr jakohos stada, ale on
sja naučit na starost', no
to už bude za pozdno....

A teper pišu bratu Hary
Savul'akovi, i prošu sja je-
ho, že ščo jemu chibit do
ukrajskva? Taže on čistij
Galician a i jeho imja tym
jeho javit buti, lem že sobi
perevernuv jak pol'skij žid
u maďarskom kraju t. j. z
Hrica stanov sja Hary. Ale
on sobi naj podumaje, že
skadi on pochodit. Naj zna-
je Hary Savul'ak, že on sja
ne može z druhymi hol-
uriadnikami rovnati, bo ich
todiči ne chodili po Galicii
za lenom jak Savul'akovi.

Teper ja ne hoden za-
pomnuti i na brata Josif
Fecka. Pisav on v „Viest-
niku“, že ne znaje jazykom
tym jakym bulo pisano to-
to „Vozvanie“ do naroda
iz Clevelandu i ubližaje o. E.

Burika a i haňbit jeho, že
neznaje po ruski. Bratu
Feckovi povim to, že o.
Burik napevno nepojde do
neho učiti sja po ruski. Ta-
že Vy Brate Fecko takož
nedaleko ut'ikli od Galicii
lem tak na dva šuchy. Otož
meňi na Vas čudno, bo čuv-
jem Vašu besidu iz ust do
uch, a Vy druhomu do ru-
skoj besidy dohaňajete? U
Vašim mist'i suť l'ipši Ru-
sini a nič ne pisali, a Vy
za taku malu šaržu v „So-
jedineniu“ tak už havka-
jete...

Na koncu prošu sja po-
jednich uhro-ruskich duchov-
nikov, že proščo oni tak
nenavid'at Episkopa Ortyn-
skoho, chiba lem zato, že
Episkop Ortynsky ne je
uhro-rusyn ale galicijskij mo-
nach? Tak prošu, a i Rim-
skij Otec ne je uhorskij Ru-
syn ale Talian, a proto mu-
site jeho uznati za Holovu
vidimu Sobornoj Apostol'-
skoj Cerkvy.

Vsečestni Otec Duchovní!
Prošu sja Vas, z jakim serd-
cem Vy budete moliti sja
na Velikopostnoj Večerni slo-
va, „Hospodi, dažd mi zri-
ti moja sohrišenia, i ne osu-
ždati brata mojeho vo vi-
ki vikov...“

Tak prošu čestni čitatel'i
„Svobody“ i vsi brat'a Ru-
syni! Nedaťte sja zvoditi z
pravdivoj dorohy i ne slu-
chajte staroho balamutnika
Žatkoviča, bo to on ne pro-
vas choče dobre, ale smot-
rit na svoju kešenu tak jak
Juda Iskariotskij na Miro-
s kotrym buli Isusu Christu
nohy poinazani. Trimajte
sja tvrdo svojej sv. viry,
i podumajte sobi na slova
Spasitel'a: „Vsim bo nam
javiti“ sja podobajet pred
sudiščem Christovym.

VASIL' DUCAR,
virnyj Uhro-Rusin.

ZASLATO.

Jeden iz „vodcov“ i „za- ščitnikov“.

Od koli o. Lučeko opu-
stiv parafiu New Alexan-
drijsku, počav o. Akakij
Kaminsky vsimy vozmož-
nymi i nevozmožnymi sila-
mi i sposobami starati sja
o zahorneňe její pod svoje
panovaňe. To jemu neuda-
valo sja navet už z sa-
moho počatku, bo l'ude
vel'mi dobre znali o. Ka-
minskoho. Ale pomimo to-
ho, ščo narod zaboroňav
jemu vstupu do cerkvy, o.
Kaminsky nasil'no pchav
sja v cerkov z revol'verom
v ruki. Aby tomu nasil'-
stvu položiti konec parafia-
ne oddali totu spravu su-
du, kotryj zakazav o. Ak.
Kaminskomu vstupu do
cerkvy New Alexandrijskoj.

Ščož teper robit o. Ka-
minsky. Osidaje v Green-
sburgu, Pa. Hannastovn,
maleňka fial'na cerkov New
Alexandrii priňala jeho za
svoho duchovníka. I aby
jemu tam bulo vyhodno,
sprovadila jemu do Green-
sburgu cile umebl'ovaňe
(furniture), zarenčovali dom,
i stahajuč sja z ostatneho
centa, platili jemu parafia-
ne pejdu, nezvažajuč navet

i nato, ščo dovň ž každym
dnem rosne.
Ne choču ja tut čerez
vspomneňe pro dovň po-
tupl'ati Hannastawnskich
parafian; ni, to ne je ich
vina, a toho, kotryj zba-
lamutiv ich svoimi besidami,
kotryj predstavl'aje sja ja-
ko „zaščitnik“ uhro-ruskoho
naroda, jako mestnik krivd
uhro-ruskoho naroda, jako
predvoditel' uhro-ruskoho
naroda! Tak to je jeho vina,
i lem on povinen zato od-
povidati ne lem pered Bo-
hom ale i tut, na zemli!

Ale pozeraймо dal'se, ščo
robit o. Ak. Kaminsky.
Bihaje dvokonnoju bogo-
ju po Greensburgu, pomi-
mo toho, že on mav lem
jednaho koňa. No, že to
ne bulo krasno pro neho
choditi z jednim koňom,
proto brav druhoho koňa
iz „Livery Stable“, i vo-
ziv sja. To jemu svobodno...
Až tut jednogo dňa dajut
znati o. Kaminskomu, že v
poned'elok rano odbude sja
licitacia jeho koňa, 2 bog
i sanok.

O. Kaminsky na tot čas
odojšov z Greensburgu i
toho dňa cilkom ne poka-
zav sja. Prijšov šerif i ga-
zda z „Livery Stable“,
prodali koňa, dvi bogi i
sanki za \$175.00 i tymi
hrošmi ledvi zaokryto vy-
datki za chasovaňe čužo-
ho koňa. O druhich dov-
hach to i čumki nit. I aby
kto ne skazav, že o. Ak.
Kaminsky ne pozostav bol'-
še niakoho dovhu, to pro-
šu čitajte dal'se, a ja za-
značuju, ščo na nizše nave-
deni dovhy maju dokazy.
I tak:

- 1) A. Doberneck, Dr.
Photographer, Greensburg,
Pa. two pictures frames
\$5.65
- 2) F. M. Kirner, 506
Wylie Ave., Pittsburg, Pa.
Church regalia, vysše \$100.-
00.
- 3) J. Tonkay, Steamship
Agent Greensburg, Pa. za
knižki \$4.50.
- 4) M. Seiler, Hotel kee-
per Greensburg, Pa. za pi-
vo \$17.59.
- 5) L. Keck Co. Carpet
Dptm. Greensburg, Pa.
\$81.29.

Tot čolovik ješče dodav:
Ja neznay aby ducovník
moh buti takim ošukancem.

- 6) Greensburg, Hdw &
Sup. Co. \$24.94.
- 7) Stryner Chicago za
vino \$44.00.

- 8) Carl F. Lauber, Wine,
Liquors, etc. Philadelphia,
Pa. Nov. 3|08 za vino...

Ne choču dal'se rozpiso-
vati sja, ale jesli by ko-
musj na tom zalezalo, mo-
šlo podati daleko bol'se i
menše pokryvdženyh čerez
toho duchovníka.

Teper perejd'im do Trau-
ger i pohl'aňmo tam v
knihy cerkovni. Pobačimo,
ščo za cilyj čas pobutu o.
Kaminskoho v Trauger
nit zapisano do knih me-
trikal'nych ani jednogo kre-
stu, ani jednogo šl'ubu
(vinčania), ani jednogo po-
hřebu. Zajd'im pomeži l'u-
dej, počujemo sami pono-
sovaňa. Nikolaj Kofil' dav
o. Kaminskomu na lampu

do cerkvy \$20.00 i tota
lampa do dnes „ide“. Ste-
fan Turpak ofirovav na
na cerkov \$5.00, ale do
cerkovnoj kasy oni ne pri-
šli, lem desj v kešeny o.
Akakia. Kasier cerkovnyj
rachuje, rachuje, no ne mo-
že dorachovati sja, bo za-
plačeni 4 mistcia na emin-
taru ostali pochoroneni v
doňaropchajci Pana.

Id'im dal'se, a poneže
doroha vede čerez Hannas-
town, to treba i na tot
plejz pohl'anuti. Pravi pri-
stupili do mene l'ude pi-
tajuč sja kudy idu? „Do
sebe“ kažu, — a ščo u vas
novoho, pitaju. „Vse po-
staromu“, odpovidajut.
„Chiba lem to nove, ščo
musimo platiti namisto
raz, dva razy“ — „Ta za
ščo“ — pitaju? Ot poslu-
chajte:

„Dali my našomu du-
chovníkovi dva razy po
\$35.00, aby zaplattiv rent,
a on toti hroši zatrimav
pri sobi. Ale d'akovati Bo-
hu — pan maje koňa, to
v poned'elok budemo d'iliti
sja z bosom od stebel'-
ni“...

Jak lem ja rozstav sja z
nimi, až tut ide čolovik
v okul'arach i spivaje, a
tak žalostno spivaje, jak
by po sereu rizav. Zatri-
mav ja svoho koňa i pi-
taju:

„Baži spivaku, ta čoho
tak žalostno spivajete?“
„Bida meňi, bida — odpov-
idaže — ne jiv ja ne piv
ja, a tot cent, na kotryj
tak tažko pracuju, do kup-
ki zhortav. Bulu toho už
\$50.00 i to perechovav pan
prevelebnij; dnesj pana už
nestalo i moich \$50.00
zdaje sja už nikoli ne po-
baču!“

Ot podumav ja sobi, ja-
ke nesčaste hrozilo parafii
New Alexandrijskoj v oso-
bi o. Akakia Kaminskoho.
No Hospod' milosernyj ne
dopustiv do toho, bo zo-
slav l'udej, kotri z „zaščit-
nikom“ zrobili poriadok.

Teper, obertaju sja do
tebe narode z odzyvom:
Čitaj, čitaj uhro-ruskij na-
rode toti slova uvažno, —
čitaj i rozдумuj nad mor-
al'noju vartostiu takich
„vodcov“ i „zaščitnikov“ —
a stane tobi jasno, proščo
toti „vodcovia“ i zaščitni-
ki“ z takim bisovskim roz-
honom vojujut protiv E-
piskopa — i v tot diabol'-
skij tanec choťat tebe na-
rode vťahnuti, aby v mu-
tnoj vod'i lekše ryby dl'a
sebe loviti.

Čitaj narode i peresvidči
sja, že moral'nyj deviz (he-
slo) buritel'ov je tot sam,
ščo zlod'ia, peresliduvano-
ho čerez pol'icmenov, ko-
tryj utikajuč pokazuje na
čestnych l'udej i kričit:
„lapajte!“

I. Sumniv.

Jak doznavemo sja, to tot
„najl'epši duchovník“ maje
zderžovati sja teper v New-
ark, N. J. i tam už počav
robiti balamutu. Ostorož-
no!!!

Red.

SPRAVY SOJUZA.

Pokrovitelj i početnyj (honorovnyj) člen R. N. Sojuza Jeho Preosvišćenstvo Stefan Soter Ortynsky, pervyj gr. cat. ruskij episkop v Ameryki.

Holovnyj Uriad R. N. Sojuza na čas od 1908-1910 roku:

Hol. Duchovnyj upravitelj: o. Michael Balogh, 712 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa.

Hol. Predsidaťel': Dymytrij Kapitul, McAdoo, Pa.

Hol. Podpredsidaťel'ka: Maria Čeremšak, Trenton, N. J.

Hol. Podpredsidaťel': Teodor Gut Kulčycky.

Hol. Kasier: Alexij Sharshon, 524 Pine & Franklin Str. Shamokin, Pa.

Hol. Sekretar finansowyj: Semen Jadlovsky, Box 76, Jersey City, N. J.

Hol. Sekretar rekordovyj: Theodozij Labovskij, Box 76, Jersey City, N. J.

Radni (Hol. Nadzeratel'na Komisija):

Mich. Biel'a, Holyoke, Mass. Petro Jarema, New York, N. Y. J. Glova, Shamokin, Pa. Andr. Stefanovič, Pittsburg, Pa. Alex Horbal' Ansonia, Conn. Mich. Cegin, Cleveland, O.

Hol. Kontrol'na Komisija: o. D. Dobrotvor, 25 Chesnut Str., Yonkers, N. Y. Vas. Hrishko, Scranton, Pa. Mich. Babij, Chicago, Ill.

Direktor Drukarňi: o. P. Pohatyšin, 324 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Redaktor: Andr. Gela, Box 76, Jersey City, N. J.

Menadžer Drukarňi: K. Kirčov, 184 Hudson St., New York, NY

Holovnyj Organizator: Mich. Biela, 56 Hamilton St. Holyoke, Mass.

Pristupajte do Sojuza!!!

„Sojuz“ — jedina gr. cat. ruska organizacija v Ameryki.

Prynimaje členov od 1-45 rokov.

Vstupne vedl'a rokov.

Sojuz platit:

Na vypadok smerty člena kl'asy „A“ (cile posmertne) \$1000.00.

Na vypadok smerty člena kl'asy „B“ (pol posmertnoho) \$500.00.

Posmertne za ženu abo muža člena kl. „A“ \$400.00.

Posmertne za ženu abo muža člena kl. „B“ \$200.00.

Posmertne za dity od \$15.00 do \$300.00.

Na vypadok utraty: a) oboch očej, noh abo ruk \$1000.00.

b) jednej ruky, nohi abo oka \$200.00.

Jesli otec familiji v špital'u chomysel'nych, Sojuz platyt familiji ročno \$150.00.

Kto choče vstupiti do Sojuza, musyt vpysaty sja takož do bratstva (spolku), kotre naležit do Sojuza.

Vážne

dla P. P. Sekretarov R. N. Sojuza.

Povidoml'aju raz na vse, ščo vsi hroši prinaležni do kasy R. N. Sojuza, posylaty treba tak: na money order-ach abo čekach vypisuje sja imia Alex Sharshon, Shamokin, Pa. a tak vypo- yj money-order abo ček ne posilaje sja do Hol. Kasijera, ale vjedno z vykazami do Hol. Sekretara. Hol. Sekretar potom odsylaje ich do Hol. Kasiera.

S. Jadlovsky, Hol. fin. sekretar.

Od Holovnoho Uriadu R. N. Sojuza v Ameryki.

Rozmet za misiac Januar 1909.

Vid. 143 Kuš Stanislav, um. 8/12, -08	1000.00
„ 65 Farbanec Mich. um. 13/12, -08	1000.00
„ 58 Rusin Petro, um. 17/12, -08	1000.00
„ 4 Padla Nasta ž. Timka, um. 7/1, -09	400.00

Razom [vedno]

Platňa hol. uradnikov za m. Jan.	190.00
Za kal'endar na 1909 rok	1813.00
Administracia Sojuza za Jan.	183.17
Cilyj rozehod je	5586.17

Rozmet platit 9455 žl. na cile posmertne [každyj po 56 ent.] i 1258 žl. na pol. posm. [každyj po 28ct.] Okrem toho každýj člen platit za organ Sojuza po 10 ct., na Fond Rezervovyy po 2 ct., na Fond Narodnyj po 1 ct. i na Fond bidnych [chudobnych] po 1 ct. Člen na cile posmertne platit 70ct. a na pol. posmertnoho 42 ct.

D. Kapitul, predsidaťel'. S. Jadlovsky, sekretar. A. Šaršoň, kasier.

Preslavne caroslavne viče (miting) v Jersey City, N. J.

Pered dvoma tiždňami vyčítav ja v „Svieti“ i „Postupi“ ohološeňe, ščo dňa 21-ho t. m. odbude sja v Elks Assembly Hall v Jersey City, N. J. „velike vsenarodne viče“ moskal'ov iz gorlickoj gubernii. Aby posluchati ščo tam budut raditi, udav sja i ja tudy ldu ja stritoju i čim bližše približaju sja k toj halli, to tym ostrijše udariaje do moho nosa voň (smrod) „ačiščenoj“ (palenki). Po tom to poznava ja ščo halla uže nedaleko. I d'ijstno ujšovši ješče dva abo tri bloki ustanoviv sja kolo halli v kotroj malo odbuti sja „istinnorusskoje shromaždenie“. Vchodžu ja do vnutra. V hali vidno trochl l'udej, ale to vse z bol'sha ženy i d'ity kotrym pod zahrozoju kary „psalomščik“ rozkazav pojaviti sja.

Smotriu ja: na estrad'i (podvysšeňu) „gavarič“ ščosj volochate, patlate, kudlate, labate. Hovorit i hovorit: „Strašili vas l'ubi d'itoňki, ščo vy ne budete mati svojej cerkvy! Majete jednu, a i tota, ščo na Green str., to takož vaša! (Krik na hali: Haňba!...) — N'i! ne haňba ale slavno!“ Kl'ati Ukraičiki ne dajut nam uže dychati (krik na hali: „Slavnooo!“) — ňi, d'itoňki, tut ne slavno, ale „haňba im!“ — ale vy dajte meňi na „Službu“ i ja pomol'u sja do čudotvornoho sviatoho Ioana Vorožbita, a tot zrobit tak, ščo ne lem na Green str., ale vsi cerkvy na cilom sviči budut nezadovho naňi! (Krik na hali: Haňba!...) — Alež rebiata (d'itoňki), tut kričit „Slavno!“ a ne haňba!... (Besidnik (rečnik) obtyraje pot iz čola. Jedni kričat „haňba“ druii „slavno“. Svist. On odchodit.)

Vchodit na scenu druhij besidnik, psalomščik i počinaje hovoriti na temu: „upodliv sja i ješče hor- dyj (pyšnyj) podlotoju“. Končit svoju besidu slovami: „Konstatuju fakt, ščo ani jeden iz nas tut sobranych ne maje svojej holovy. A bez holovy čolovikovi jakosj niak... L'ude smijut sja, kažut „krugom durak“. Proto ja žadaju, aby každomu iz nas sečas zaorde- rovaty holovu. I to ne jaku bud' hlupu holovu, bo taki my majemo sami, ale holovu iz samoho Peter- sburga, holovu cara Nikolaja II.). (Krik na hali: Ho- lovu Nikolaja!... On naj bude nam holovuju, on to hoden. Krik: hoden! hoden! a jak ňi to haňba jemu!...)

Sered kriku haňba, jak by pozvanyj, z'javl'aje sja Hladyk. Vstaje, sidaje, potom znov vstaje. Bat'uška podstavl'aje dl'a neho vidro. On počinaje plakati, a slezy ciurkotom padajut do vidra. Na hali ticho, Čuti lem jak slezy kapajut, a každa jakby promovl'ala: „Dolarov choščet duša moja!... Dolarov, dolarov... Bat'uška pchaje jemu piastuk pod nos i pokazuje ja- zyk. Hladik plače neprestanno, až poki nenazbirav povne vidro krokodil'ačich slez. Tohdy pokazuje ich l'ud'am holosiači: Pojšov ja na službu do caroslavija i ot, čoho dosluživ sja! Jim lem dva razy na tyž- deň! Či tak maje buti? A dež ačiščena? Či bez ňoj hoden ja vas prosvičati? Či vy ne pomozete meňi?... (Na hali ticho; vsi pokazuju jemu piastuk. Jak to?... Dolarov dajte, dolarov choščet duša moja a ne pia- stuka. Jesli vy taki vd'ačni, to načchat' meňi na ideju!... (Hrobova tišina).

Vchodit znov bat'uška — redaktor. Nese jakusj bumagu (papier). Pobačivši to narod, počinaje oblizo- vati sja, i dumajuči, ščo to car prislav rubl'i, poči- najut dovho pleskati. Ne rubl'i ňit. My lem beremo a ne dajemo. (Vsi opuskajut smutno nosy). Tut v toj „bumagi“ je ščosj inšoho, posluchajte! Ja vam budu čitav z paperu, a vy, de treba, to kričit „slavno“, a de treba to znov „haňba!“ Pamiatajte! (Počinaje čitati:

Na samim počatku ja dolžen tut podnesti d'ila i zasluhy o. Čotovickoho (krik): Haňba!...

Alež d'ity, tut treba kričati: „Slavno!“ a ne haň- ba! — i o. Tovta, kotri to dva muži nepochitno i neustrašimo, kul'turno boriut sja z „Svobodoju“ (krik „slavno-o-ol...)

Orator obtiraje pot iz čola, machaje rukami i kri- čit: Haňba „Svobodi“ a ne slavno!

Či vy pošal'ili d'itoňki?! Hanebna „Svoboda“ ne daje nam žiti! O. Tovt ne hoden čerez „Svobodu“ prosvičati po svojemu narod! My vsi čerez „Svobo- du“ vybili sja uže iz sil! Ona ne maje prava mišati sja do našich d'il. My skol'ko ne pišemo v „Svieti“ — ale to vse nadarmo. Vsi naši bosiacki lajki i fajki duhanu ne stojat'. (Krik): Haňba!... Bat'uška zni- šav sja, bo sam ne znaje, ščo tut povinni kričati, či „haňba“ či „slavno“. Nakonec pl'uje v ruku. rozma- chuje sja i počinaje dal'se čitati: Skol'ko vas tut je?... Nu, skažim, tisjač!... Ščo to tisjač, skažim sto tisjač! Abo l'ipše skažim jeden milion! Otož jeden milion, sobranyj na viču v Jersey City protestuje protiv toho, aby „Sviet“ vybivav sja iz sil (krik: „haňba jemu za to“) — ňi ne haňba, ale slavno!“... i jednoholosno podaje protest hosudariu protiv „Svobody“. „Svobo- da“ nas nasil'no uhnetaje i vyt'ahaje na javo vse to, ščo povinno buti v tajni. (Krik: Slavno!...)

N'i d'itoňki, tut vy kričit haňba! (Mali d'ity pi- šat': haňba!) Tak jej treba! My jej zrobimo sečas konec! Pritomnyj tut Viktor Petrovič sečas napiše list do svojo agenta sybirskich farm, kotryj proži- vaje v Rosii, a tot pohovorit uže z carem. Car, koli doznaje sja jaku to my bidni čerez totu prokl'atu „Svobodu“, sečas napiše bumagu do rimskoho papy. Tot znov napiše bumagu do Franc Jozefa, a Franc Jozef znov napiše bumagu do episkopa Ortynskoho, aby „Svoboda“ uže dala spokoj bidnym caroslavnym. Okrem toho dostanemo od cara bumagu, že nam svobodno bude ustroit pogrom (masakru) „Svobod'i“. Car takož prikaže Franc Jozefovi, aby vsiudy u sebe ponastavl'av caroslavnych bat'uškov. On k tomu ma- je pravo, bo pohl'aňtelem u „Sviet“ — a peresvidčite sja, ščo uže ňit Austrii, a lem vsiudy sama Rosia!... I tohdy doperva na cilom svit'i bude lem „Sviet“ i stane sja vedl'a našich slov: „Ad'in narod, adna ca- roslavna viera, i ad'in car moskovskij majet pano- vati na vesj mir!“ Vivat! Či sohlasni na to?..

„Sohlasni, sohlasni!“

I zat'ahnuvši vojennyj himn vsi vyrušili do vy- chodu. A ščo ja tam čuv i vid'iv tym i d'il'u sja z čitateľami.

CHARALAMPIJ ČEREPACHA.

VOJNA?

Deržavy (vlady) v Euro- pi uže jakosj uspokoili sja, i sohlasili sja z doveršenym faktom (t. j. z prilučeňem Bosnii i Hercegoviny do Austrii), — i choč može skrehočut iz zlosti zubami, to poverhovno vse takoj pokazujut „dobru minu“. I zdavalo sja, ščo sprava pojde uže cilkom lehkio i hladko. Tymčasom politiki malenkej Serbii oni ne vči- slili v svoi pl'any. I ot iz toj Serbii hotova vyjti bu- ria, strašna i hrozna na- vet dl'a vsesvitnoho mira.

Austrijskomu uriadu u- stupila sja z holovy jedna žurba: v ščirost Turččiny može on uže viriti. Turč- čina dostala hroševu vyna- horodu za* pustyj titul i je cilkom spokojna. Bojkot protiv austrijskich tovarov cilkom ustav. Zarovno-ž i odnosiny (pomery) mezi Bolgarieju i Turččinoju je majže uže uporiadkovani.

Ale Serbia! Europejski ča- sopisy každogo dňa prino- siat tisjačni visty iz nad austrijsko-serbskoj hranicy. Nad rikami Savoju i Dri- noju provadit sja uže od misiacov beznastanna, pra- vil'na vojna pomeži austrij- skim vojskom i vatahami serbskich ochotnikov. Po jednoj i po druhoj storoni padajut čislenni trupy i ra- neni. Austria odčahovala, pisala noty i protesty do serbskoho pravitel'stva, a- le vse nadarmo. Obosto-

ronne roz'jareňe dožilo do kul'minacijnoj točki (punk- tu) i austrijske pravitel'- stvo (vlada) 20-ho t. m. zajavilo, ščo koli toti na- pady iz storony serbskich band do 14 dňov ne u- stanut, tohdy vojna je ne- minučuju.

Austrijska cenzura nedo- puska je niakich vistej, pro d'ijstnyj hroznyj stan ričej i proto v časopisach vy- chod'ačich v její hranicah, pro toto cilkom ne nacho- dit sja. Pomimo toho je d'ilom cilkom ne do zape- rečeňe, ščo ostatnymi ča- sami na serbsku hranicu odoslano vel'mi značne či- slo vojska. Zarovnož nad serbskoju hraniceju rozmi- ščeno vsi mašinovi karabi- ny, jakimi len austr. armia rozporiadžaje.

V subotu t. j. d. 20-ho Febr. cilyj garnizon Vidňa dostav prikaz buti hoto- vim do vymaršu každoj chvili. Iz kasarňov ne vy- puskajut deň i noč ne lem vojakov, ale i oficirov. Na dvoreach (dipach) stojat počahy (treny) deň i noč pod paruju, hotovi každoj chvili perekinuti novi masy vojska nad hranicu, novi žertvy dl'a krovavoho mo- locha vojny. I ne ul'ahaje najměšomu sumňivu, ščo maleňka Serbia ul'aže pe- red daleko bol'sim i sil' nišim protivnikom.

Ale tut malyj hačok. Ro- sia uže od davna „ščiro“ interesuje sja balkanskimi

narodami. Dl'a zdobuťa u nich vplivu provadila Ro- sia dovhi i krovavi vojny. A ščo teper na balkanskom poluoostrovu Rosia ne može pochvaliti sja niakimi teri- torial'nymi zdobutkami, to toje možna lem zavd'ačiti (dzekovac) oporu zapadno europejskich deržav, jak napr. Anglii. Ale to ne pe- reškadžaje intenciam rosijs- skoho uriadu, kotryj — poki ješče suť hluptaki, ščo jemu počičajut hroši — vsi- mi silami staraje sja zmoc- niti svoje značeňe, sil'no zachitane (potriasene) po- sl'idnoju vojnoju. I proto vojna bula by Rosii vel'mi na ruku tym bol'se, ščo tota Rosia robit sobi po- važni nad'i — ščo z Au- strieju dasť sobi radu. Ale za Austrieju stoit N'imečči- na, jako její sojuznik (spo- lok). Ale tut znov protiv N'imeččiny je sojuz Anglia i Francija. I tak vychodit, ščo holovna pružina even- tual'noj europejskoj vojny je u Rosii, a maleňka Ser- bia, je lem rosijskim agen- tom i slipym orudiem (na- strojom).

Tot pohl'ad stverdžuje i depeša z Petersburgu. U nej hovorit sja, ščo tak austrijski pravitel'stvenni (vladni) kruhy jak i upra- vl'ajuči kruhy v Rosii te- perišnu situaciju uvažajut jako vel'mi kritičnu. Ščo bol'se, hovorit sja dal'se u toj depeši, ščo „doteper Rosia vsimi silami starala sja uspokoiti Serbiu, ale teper prijšla do peresvidče- ňa, že lem na Austriu spa- daje holovna vina i proto Rosia perechodit na storo- nu protivnikov austrijskoj politiki. Jedna z vplivovych rosijskich gazet piše tak: „Rosia je rišitel'no protiv vojny, ale koli Austria pe- rejde Dunaj, to Rosia ne spočine až doki ne bude mati vojny z Austrieju“... Vse toto ukazuje ne tak na neminučost vojny ale vse takoj na veliku prav- dopodobnost zahalno-euro- pejskoj vojny i to uže ne v dovhom časi.

C—KL.

Od Administracii „Svo- body“.

Do vidomosty vsim pp. mistce- vym sekretaram R. N. Sojuza.

Upražaje sja vsich sekre- tarov mistcevych vid'dilov R. N. Sojuza, aby pri na- hođi podavaňa Holovnomu Uriadu R. N. Sojuza imen „na novo priňatych členov“ (t. j. tych, kotrych pope- rednoho misiacu bratstvo ich suspendovalo) rovno- časno podavali i ich adre- sy do administracii „Svo- body“.

Je to dokonče potrebne a to proto, ščo raz sus- pendovanoho člena sečas vymazuje sja iz adresara i koli po misiacu bratsvo prijme jeho na novo, my otrimujemo lem jeho imia ale bez adresy i proto ne možemo posilati takomu čle- nu časopisy.

Nakoli otož pp. sek- retari mistcevych vid'dilov podadut nam adresy „pri- ňatych na novo členov“, to tym sposobom bude- mo mohli vse poriadčno vysylati gazetnu každomu členu.

Vykaz členov R. N. So- juza za Januar 1908.

Vládni	Na die posm.	Na pol. posm.	Dity	Vládni	Na die posm.	Na pol. posm.	Dity
1	298	9	49	108	67	20	5
2	56	—	2	109	32	2	2
3	226	8	32	110	29	—	—
4	80	5	18	111	7	9	—
5	75	—	10	112	7	5	3
6	92	—	2	113	37	—	—
7	155	5	34	114	43	—	—
8	41	1	33	115	31	—	—
9	85	—	21	116	12	4	1
10	94	11	36	117	25	4	1
11	28	—	8	118	5	5	—
12	81	3	7	119	33	—	—
13	24	1	5	120	52	1	12
14	88	25	26	121	144	1	85
15	33	—	—	122	47	3	—
16	210	3	16	123	190	23	12
17	28	—	—	124	28	19	—
18	30	—	16	125	—	18	—
19	72	8	43	126	38	—	5
20	62	4	11	127	15	—	1
21	15	—	4	128	14	1	4
22	3	—	—	129	50	—	11
23	40	—	7	130	17	5	4
24	17	1	2	131	4	—	—
25	48	2	2	132	29	4	10
26	36	—	2	133	4	10	—
27	51	7	35	134	31	—	—
28	131	34	13	135	123	—	—
29	30	1	20	136	22	1	7
30	81	9	17	137	10	—	—
31	38	—	—	138	6	5	—
32	48	—	6	139	26	—	—
33	204	6	17	140	44	—	5
34	18	—	—	141	12	2	—
35	44	—	5	142	10	37	—
36	39	—	16	143	59	1	—
37	48	1	17	144	16	15	11
38	79	4	13	145	20	—	—
39	43	4	5	146	21	—	—
40	55	3	6	147	24	2	8
41	33	4	—	148	20	2	—
42	55	8	49	149	19	—	—
43	35	—	10	150	7	—	—
44	10	1	—	151	—	9	—
45	35	7	7	152	41	—	—
46	156	1	43	153	15	3	—
47	61	3	7	154	31	—	—
48	109	10	8	155	13	9	—
49	16	—	—	156	—	2	—
50	11	—	—	157	37	3	6
51	37	—	—	158	28	2	—
52	46	4	—	159	20	6	—
53	221	21	61	160	18	6	—
54	9	5	1	161	24	—	—
55	79	4	11	162	40	14	—
56	35	1	3	163	21	—	—
57	21	1	—	164	13	6	—
58	92	7	30	165	42	6	—
59	26	5	3	166	48	—	—
60	1	8	6	167	14	3	—
61	83	—	2	168	14	6	—
62	88	4	19	169	31	1	1
63	73	—	9	170	9	7	—
64	4	—	—	171	3	6	—
65	87	4	11	172	9	2	—
66	35	6	2	173	20	2	—
67	151	2	11	174	30	—	—
68	14	1	8	175	7	—	—
69	31	3	2	176	12	—	—
70	45	48	9	177	7	—	—
71	25	—	—	178	9	11	—
72	67	—	26	179	26	—	—
73	12	2	3	180	13	—	—
74	15	—	—	181	10	—	—
75	28	—	1	182	16	4	—
76	16	6	1	183	14	3	—
77	19	—	—	184	38	—	—
78	175	2	—	185	54	—	—
79	22	1	—	186	31	—	—
80	61	—	—	187	7	11	—
81	21	—	9	188	20	5	7
82	51	—	16	189	23	—	—
83	5	7	1	190	21	34	—
84	58	—	—	191	41	—	—
85	142	3	11	192	10	8	—
86	61	—	1	193	11	—	—
87	17	1	9	194	7	10	—
88	8	2	7	195	15	1	—
89	18	—	—	196	47	—	—
90	20	1	2	197	31	3	—
91	63	18	1	198	31	20	—
92	89	37	—	199	23	5	—
93	18	—	—	200	7	4	—
94	59	15	1	201	13	1	—
95	53	10	—	202	9	39	—
96	56	17	17	203	3	49	—
97	12	1	3	204	1	17	—
98	29	2	8	205	32	17	—
99	70	35	7	206	9	—	—
100	13	5	—	207	47	7	—
101	1	9	—	208	51	5	—
102	62	1	2	209	36	—	—
103	14	—	—	210	16	12	—
104	102	6	27	211	8	18	—
105	7	11	4	212	21	—	—
106	46	24	2	213	11	11	5
107	45	6	13	214	27	13	—

Razom 9442 1 81 1530

George Washington.

Minuvšoho pondělka t. j. dňa 22-ho t. m. naša republika toržestvenno sviatkovala deň urodin slavného muža Georga Washingtona.

George Washington buv jeden iz tych slavných mužov, kotryj vybojovav Zlučeni Stejty iz pod jarma Angličanov. Za svoi mužstvenni zasluhy cilkom slušne nazvanij on „otecm toj to krajiny“. Buv to peršij prezident našoj slavněj republiky.

Narodiv sja on dňa 22-ho febr. 1732 v Westmoreland Co. štatú Virginia, jako syn zamožného vlastitel'a plantacij. Počatkovi nauki pobirav on od jednóho cerkovného učitel'a tamošnoj osady. Koli mav 11 rokov umer jemu otec a jeho vychovašem opikovala sja jeho mati. V 19-m roku vstupiv do vojennoj služby i stav sja adjutantom pri vojenných postach (čatach) Virginii. V 1753-tom roku koli vybuchla vojna mezi Angličanami, Francuzami a Indianami, buv on povirenyj na čoli jednój kompanii robiti rozvidkovu službu, kotru vypovniv vel'mi pochval'no. Potom buv vyimenovaný za pulkovnika jednóho virginskóho regimentu. Buv on jako vojak vel'mi smilyj i odvažnyj. Jednóho razu z 150 rekrutami napav tabor Francuzov i Indianov, v kotrom bulo vysše 1000 mužov.

V roku 1759 oženiv sja z jednóju zamožnoju vdovóju. Dal'sich 16 rokov zaimav sja gazdovstvom.

V 1774-om roku vyslanij buv na kongres kolonii jako zastupnik štatú Virginii.

Jako velit' vojska roku 1766 napav Angličanov pod generalom Howe-om v Bostoni i peremoh ich tak, ščo oni v uteči hl'adali ratunku na svojich lodkach. Jednym slovom talantu Washingtona treba pripisati množstvo krutých bojov, kotri Amerykane predprijali za svoju nezavisimost' a v kotrych Anglija utratila jednu cilu zemsku kripost' (pevniu), i zavd'aki Washingtona, svet zmoh sja o jednu slavnú republiku, t. j. naši Zlučeni Stejty.

Koli v roku 1787-om Angličane buli vylnati, to Washington buv vybranyj za peršóho prezidenta našoj republiky a to v mist'i Philadelphia. O 4 roki buv znov vybranyj, a koli znov o 4 roki choťili jeho vybrati, on skromno skazav, že bol'se uriadu ne prijme. Toj to reguly deržat sja prezidenty a i teper, a Washington postanoviv to proto,

aby vlast' dovho ne postavala v rukach jednóho čolovika.

Slova toho bezsmertného muža mezi amerykanskim narodom zachovaje sja od roda v rod. I my amerykanski Rusyni, jako virni synové našoj slavněj republiky povinni boroti sja protiv našich nepriatel'ov, jak borov sja George Washington.

NOVYNKI.

KALENDAR.

Februar.

25 C. Meletia
26 P. Martiniana
27 S. Avksentia
28 N. I p. Anisima
1 P. Mart. Pamfila
2 V. Teodora
3 S. L'va, p.

Podaje sja do pril'udnoj vidomosti, že adresa Ich Preosviaščenstva od dňa 6-ho februara zvučit: Rt. Rev. S. S. Ortynsky, gr. cath. bishop, 816, N. Franklin Str. Philadelphia, Pa.

Dňa 22-ho t. m. do portu v Norfolk, Va., po perebuťu 42.000 mil' dorohy, povernula amerykanska flota, zrobivši dorohu dookola zemnoj kul'i. Deň buv chmarnyj, drobnij došč padav, ale pomimo toho sobralo sja na berehach sotki tisiač l'udej, sotki malých parochodov kolisalo sja na vod'i, očikujuči neterpelivo pribuťa vojennój floty. I ot o 11-oj hod. zahremila sal'va armat, iz pomeži skel' vysunuv sja stalevyj kol'os, pancirnik Connecticut. Na berehu podňali sja neumolkajuči okliki, — jak by od hromu zadrožala zeml'a. To Amerykane vytali svoju flotu. Po seređni vchodu do portu stanuv jacht Roosvelta „Mayflower“. Majestatično prominuv kolo neho pancirnik „Connecticut“. Sal'va za sal'voju hrenili privitajuči vystrily armat, kotri vytali otčinu. Za „Conn.“ v rovnych odstupach nadplinuv „Kansas“, dol'se „Minnesota“ i t. d., vsich 25 hordych (pyšnich) stal'ovych velikanov. Po vstupnych ceremoniach i privitaniach ustavili sja korabl'i polkolesom pered mistom, aby odpočati po dovhoj podoroži.

Sprava Sičinskóho. Jak donosiat pol'ski gazety, l'ikari, psichiatry, kotri doslidžovali umovyj stan Sičinskóho, rišili (rozhodli), že on cilkom zdorovyj, nedužnym na umi nikoli ne buv, ne je obťaženyj psichopatično od svojo urodžeňa i v časi zamachu na namistnika Potockóho d'ilav z povnoju svidomosti. Nova sudova rozprava protiv Sičinskóho odbude sja pravdopodobno v marcu t. r.

Dňa 20-ho t. m. odbuv sja v Petersburgu (Rosia) pochoron pomeršóho nahlo dňa 17-ho t. m. najstaršóho stryja cara, velikóho kňazja Volodimira. Od 5 rokov po peršij raz

toho dňa pokazav sja car Nikolaj II. na ulicach mista, v otvertych sankach perechoďači pomeži husti riady saldatskich bagnetov. Pritomnosť caria na ulicach ne vyzvala najmeňšich obavov radosti ani zadovol'eňa. Nahlu smert' v. kn. Volodimara zvod'at do vykryťa zahovoru na život caria, v kotryj to zahovor mav buti zamišanyj i Volodimir. Imenno hovoriat, že najbol'se čornosotenni kruhy v Rosii suť vel'mi nezadovoleni iz „liberal'noho“ uriadu caria i proto porišili jeho detronizovati, vybirajuči na jeho mistce v. kn. Volodimira. V poslidnoj chvil'i vykryto zahovor i to tak zdenervovalo v. kňazja, ščo on pomer nahlo.

V misti Riga (Rosia) 19-ho t. m. zaderžala rosijska policia velikij avtomobil', kotryj od dovšóho času beznastanno chodiv po ulicach. V vnútri avtomobilu najdeno cilu drukarňu v kotroj drukovali sja revol'uciyni odozvy i proklamacii.

Kňaz Jurij bavit sja. Naslidnik serbskóho prestola, kn. Jurij, znudženyj (naučovanyj) politikoju, počinaje znov bavit sja. Nadňach prikazav vyrubati na Dunaju led i primusiv vojakov kupati sja. Vojakov na pol zamerzlych, vyťahneno iz vody, a jeden iz nich ťažko zachoriv. Tak to panove bavl'at sja!

Novyj caroslavnyj sviatij. Car vydav ukaz do mitropolita Antonia, aby deň smerti Ivana Kronštadskóho, kotryj pered paru tiždňami pomer, sviatkovala jeho cerkov jak sviatočnyj deň. Tym sposobom зробleno Ivana Kronštadskóho v korotkoj dorózi sviatym, bo carskim ukazom. I či ješče teper naši caroslavni budut taiti sja toho, ščo holovoju ich cerkvy je car? Tut je naj'ipšij dokaz, kto je panom i volod'itelem rosijskoj cerkvy.

Pomoč pro uhorských Rusynov. Uhorske pravitel'stvo priznalo 17.000 korun na vykorčovaňe dikich zelenin jakimi požarostalo mnoho zeml'i v karpatskich horach, de žyvut Rusyni. Čerez to tota zeml'a stane pridatnoju do upravy.

Dňa 17-ho t. m. navistilo strašne zemletriaseňe zapadnu provinciu Perzii, Luristan. Podčas katastrofy zničeno 60 sel (valalov) i od 5000—6000 l'udej utratilo život. Mnoho mistcevošej zeml'a formal'no prohlotila. Okrem toho pohiblo do 12.000 štuk rohatóho statku, odinokij majetok žitel'ov. Meži pozostalimi žitel'ami panuje strašna nužda. Obsiah zemletriaseňa buv duže velikij, a ščo je lem take male číslo l'udskich žertv, to se tolkujut tym, ščo provincia Luristan je vel'mi horista i proto zaselena (zal'udnena).

Čudnyj dar proroctva jednój chvorój ženy. L'ikar-

ski kruhy v Italii zaimajut sja interesantno spravóju proroctva jednój nedužnoj ženy, jake psedstaviv Dr. Karti, jeden iz najslavnijšich l'ikarov v Rimi naukóvoj akademii v tot sposob: Jedna dama bula chvora od paru misiakov na nervovú neduhu i uže dňa 2-ho decembra predskazala katastrofu v Messiňi i Calabriu. Svomu l'ikarovi Dr. Karti doručila ona pismo s prosboju podati jeho korol'u. V tom pismi prosila korol'a, aby zmiloserdiv sja nad Messinoju i prikazav toto misto oporožniti, bo obyvatel'am Messina hrozit strašna katastrofa dňa 18-ho abo 28-ho decembra. L'ikar znajuči, ščo maje do d'ila z nervovó chvoroju osoboju, schovav pismo, a chvorój skazav, ščo pismo doručeno korol'u. O paru dni potom chvora popala znov v napady hysterii i s plačom pitala l'ikara, či misto Messinu oporožneno.

Do toho ale l'ikar nepriaviazovav niakóho značeňa. Noč na 18-ho decembra dl'a chvorój bula strašna, a samo tak noč na 28-ho dec., pereprovadila chvora v napadaeh hysterii. Až dňa 28. dec., chvora uspokoila sja. Toj to noči pravi stala sja katastrofa v Messiňi. L'ikar až tohdy peredav pismo chvorój karol'u, a druhi l'ikari zaňali sja rozsl'idžeňem toj spravy.

Car Nikolaj II. ukazom z dňa 22-ho t. m. rozviazav finlandskij sojm, poneže predsedatel' sojmu pozvoliv sobi kritikovati carsku politiku. Novi vybory (vol'by) rozpisano na deň 1-ho maja t. r.

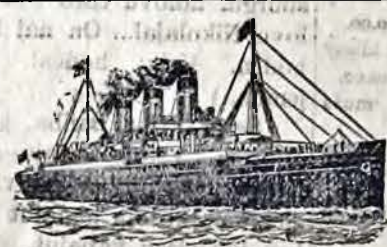
Noviny z Uhorska.

Peter Tankovič, mlodec iz Sabadki stav sja nazarianinom. V roku 1906 buv poklikanyj do vojska. Vedl'a jeho viry ne choťiv vziati ťružia do ruk, proto dali jeho do vojskovóho areštu. Uže dva roki

buv v arešt, ale nikto ne moh jeho primusiti aby vziav do ruki gver. Ponevaž ale život lem jemu horkij; v areštu povisiv sja.

V čisto maďarskich stolicach i N'imeckich okruhach počinaje emigracia znov strašiti. V okruhach Vilagoš i Elek (aradska stolica) vynosit čislo emigrantov v poslidnych troch tiždňach 347 osob. V žel'iznoj stolicy vydali uriadu 1908 roku 1427 pašportov, a od 1-ho januara do 10-ho t. r. vysše 200 pašportov. V okruhu Sentgotthart suť majže cili sela, v kotrych ne možno dostati pol'ovóho robotnika. Tak takóž v čanadskoj stolicy nastupaje emigracia a vzhali v ciloj krajini. A precin uriadu obmežajut vsimy možnožnymi silami emigraciju, tak takóž pohranična storož i t. d. A tomu i nit ščo čudovati sja. Najbol'sij agitator za emigraciju je amerykanskij dolar. Od 2-ho — 16-ho decembra 1908 r. poslali emigranty do Uhorščiny svojim rodinam 229.952 dolarov, t. j. jeden milion 149 tisiač 790 korun. K tomu treba ješče pripominuti, že v Ameryki ješče zavše dajut sja očuvati naslidki finansovój krizy, ščo robotnik ješče ne nachodit podostatomk praci i ščo je vse doróhe. Iz toho vidno, že daremni suť vsiaki zakazy i perestorohy Andrašicho. Doki budut dol'are agitovati za Ameryku, emigracia ne oslabne choť by pravitel'stvo (vlada) na každyh 5 rokov jednóho policajta postavilo.

Minister vnútra vydav rozporiadžeňe kotre odnosit sja do pasportov mužov priznačenyh k vojskovój službi. Jesli dekotryj iz takich v neaktivnoj službi žadaje pašportu, vojskova zverchnost' musit zvernuti sja na dotyčne vojskove komando, a požadati od nej spravy, že dotyčnyj koli maje nastupiti do služby, abo skoľko cvičen maje ješče odbuti. Vedl'a toho, či svojim vojskovým povinnostam choťajij jemigrovati zadosť učiniv, bude jemu pašport vydanyj abo zadržanyj.

Ruska Agentura Korabel'na

(PAROPLAVNA)
i Posylka Hrošej

z kavcieju 15.000'00 dol.

i pod kontroleju Štatú New York.

184 Hudson Str., New York, N.Y.

Tota Kontora polahodžuje sl'idujuči spravy: PERESYLAJE HROŠI od vsich krajov po cinach možliivo najtaňšich i jak najskorše.

PRODAJE ŠIFKARTY na rozlični korabel'ni linii do staróho kraju i z kraju do Ameryki po najtaňšich cinach.

VYHOTOVL'AJE POVNOVLASTI, kontrakty kupna i prodaži zaosmotreni podpisom konzula; pereprovadžuje vsiaki inši spravy z sudami i starokrajovými vlastami.

POLAHODŽUJE SPRAVY VOJSKOVI, jak uvol'nenie od asentirunku, vojskovój kontroli, uvolnenia od vprav (cvečeň) i t. d.

VYMIN'UJE HROŠI — starokrajevi na amerykanski i amerykanski na krajóvi vedl'a bižučóho kursu.

Adres:

RUTHENIAN EXCHANGE CO.

184 HUDSON STR., NEW YORK, N. Y.